

Jak pracovat s klienty*kami zasaženými násilím v blízkých vztazích

Metodika pro služby pracující s LGBTQ+ klienty*kami

Autor: A. Kuruc

Odborná editace: M. Kršíková, P. Pokorná, M. Štýber, J. Ceh Ammer, V. Novotný

S podporou [Norských fondů](#) rozvíjí SPONDEA metodiku a terapeutickou práci v Programu Chci ovládnout vztek směrem k větší citlivosti ke specifickým zkušenostem LGBTQ+ lidí nezvládající vztek v osobních vztazích, v partnerství či vůči dětem. Hněv je emoce, kterou někdy zažívá každý*á z nás. [SPONDEA](#) dlouhodobě pomáhá lidem zvládat vztek, který přerůstá v násilí, nebo lidem, kteří se obávají, že by se násilí mohli dopustit. Program Chci ovládnout vztek je tu pro všechny a bez předsudků. Informace o projektu, službách a rozvoji metodiky pravidelně zveřejňujeme na webových stránkách <https://chciovladnoutvztek.cz/>.

Úvod

Pro sociální pracovníky, kteří pracují s LGBTQ+ osobami v LGBTQ+ organizacích, je důležité vědět, že k násilí v intimních vztazích může docházet i v jejich komunitě. K násilí v intimních vztazích (NIV) dochází, když osoba uplatňuje moc a kontrolu nad svým partnerem*kou v současném nebo bývalém vztahu. Někdy se může zdát, že násilí je reakcí na životní situaci a menšinový stres, ale nemělo by se zapomínat, že navzdory tomu, co LGBTQ+ klienti*ky zažili, jde stále o násilí. V této metodice používáme termín "osoba, která se dopouští násilí" v genderově neutrálním smyslu pro označení osoby, která vůči svému současnému nebo bývalému partnerovi*ce používá násilné a zneužívající chování, včetně kontroly a nátlaku. Je to proto, že osoba, která se dopouští násilí mohou být muži (cis i transgender), ženy (cis i transgender), nebinární nebo genderově různorodí a je to také méně stigmatizující termín. Dále používáme termín klient nebo klientka. Při práci s LGBTQ+ klienty a klientkami, kteří se dopouštějí násilí v partnerských vztazích, se objevují otázky týkající se bezpečnosti a dopadu homonegativních nebo transnegativních postojů. Je potřeba, aby se násilí páchané v intimních vztazích LGBTQ+ osob řešilo a aby na něj ti, kdo s nimi pracují, upozorňovali. Metodika se zabývá specifiky páchání násilí v intimních vztazích LGBTQ+ lidí, tím, jak funguje kontrola a moc v rámci LGBTQ+ partnerství, a také tím, jaké jsou zásady práce s těmito klienty a klientkami. Obsahuje také kontakty na organizace, které pracují s osobami, která se dopouští násilí v intimních vztazích a jsou vhodné pro LGBTQ+ osoby.

Specifika páchání násilí v partnerských vztazích ze strany LGBTQ+ osob

Genderová definice násilí

Calton et al. (2015) zjistili, že genderové role a předpoklady o LGBTQ+ vztazích ovlivňují názory poskytovatelů služeb. Dominantní pohled na muže jako na osobu, které se dopouští násilí a na ženy jako na osoby zažívající násilí může poskytovatelům služeb bránit v rozpoznání násilí v intimních vztazích LGBTQ+ osob. Dalším problémem, který Calton identifikoval u LGBTQ+ osob, které zažily násilí ze strany intimního partnera*ky, je, že služby nejsou vždy schopny identifikovat osobu, která se násilí dopouští. Heteronormativní vnímání násilí v partnerských vztazích může také bránit tomu, aby si osoby, které se dopouštějí násilí v LGBTQ+ partnerských vztazích uvědomily, že se ve skutečnosti dopouštějí násilí v partnerských vztazích, pokud je toto násilí vnímáno převážně jako jev, který postihuje ženy ze strany muže. Násilí tak může zůstat v queer vztazích nerozpoznáno a neřešeno.

Výskyt násilí v partnerských vztazích LGBTQ+ osob

Zdá se, že celoživotní prevalence partnerského násilí v LGBTQ+ párech je podobná nebo vyšší než u heterosexuálních párů: 61,1 % bisexuálních žen, 43,8 % lesbických žen, 37,3 % bisexuálních mužů a 26,0 % homosexuálních mužů zažilo během svého života partnerské násilí, zatímco u heterosexuálních žen je to 35,0 % a u heterosexuálních mužů 29,0 % (Messinger, 2011). Všechny formy násilí jsou častější u homosexuálních a bisexuálních párů než u heterosexuálních párů (Brown, Herman, 2015). Pouze jedna studie přímo srovnávala celoživotní prevalenci partnerského násilí mezi transgenderovými a cisgenderovými osobami. Tato studie zjistila, že 31,1 % transgender osob a 20,4 % cis osob někdy zažilo partnerské násilí nebo násilí na schůzce (Brown, Herman, 2015).

Viktimizace LGBTQ+ osob

Pochopení prevalence násilí v intimních vztazích u LGBTQ+ osob a souvisejících faktorů může být obtížné kvůli mlčení, které kolem tohoto typu násilí v komunitě LGBTQ+ osob historicky panovalo. Často se například tvrdí, že přiznání existence násilí v intimních vztazích v komunitě LGBTQ+ může být využito ke stigmatizaci a další diskriminaci samotné komunity, což přispívá k budování dalšího útlaku a sociální marginalizace (Kaschak, 2001; Ristock, 2003). Christie (McLeod, 2003 in McMaster, K. and Wells, A (Eds.) 2003) Innovative approaches to stopping family violence. 1996) popisuje, že obtíže, které mají LGBTQ+ lidé při hledání pomoci, souvisejí s tím, že musí přiznat, že jsou LGBTQ+, a zároveň se dopouštějí nebo zažívají násilí v intimním vztahu. V ideálním případě by to neměl být problém, ale homonegativní postoje stále existují a to umožňuje partnerům*kám, kteří*ré se dopouštějí násilí, využívat sexuální orientaci nebo genderovou identitu jako nástroj moci a kontroly.

Stereotypy o LGBTQ+ lidech

Například lesbické vztahy zahrnující fyzické násilí může ovlivnit předsudek, že ženy nejsou schopny uplatňovat fyzickou moc nad jinými ženami. Podobně stereotypy o homosexuálních mužích, kteří se chovají "žensky", mohou vést k přesvědčení, že nejsou schopni násilí (Calton et al., 2015; Kay & Jefferies, 2010). Transgenderové osoby, které zažívají násilí, mohou být zvláště ovlivněny heteronormativním zaměřením: "bez stereotypně mužského agresora a stereotypně snadno identifikovatelné ženy, která zažila násilí, nemusí služby rozpoznat násilí" (ačkoli některé transgenderové osoby mohou být

ve vztahu s heterosexuálními muži) (Calton et al, 2015). Seznam mýtů o násilí v intimních vztazích u LGBTQ+ osob naleznete v příloze 1.

Idealizace vztahů LGBTQ+

Řada autorů tvrdí, že mnoho LGBTQ+ vztahů je vnímáno idealizovaně, že v nich nemůže docházet k partnerskému násilí, zejména u lesbických žen, jejichž vztahy jsou často chápány jako vztahy stojící mimo tradiční mocenskou dynamiku (Merlis & Linville, 2006; Peterman & Dixon, 2003). Homosexuální muži zase mohou mít problém s tím, aby určité chování, například znásilnění, označili za součást intimního vztahu, který není v rámci zákona. Toto násilí může být vnímáno jako součást partnerských vztahů homosexuálů (Donovan et al., 2006; Campo M., Tayton S. 2015).

Vnímání násilí jako vzájemného konfliktu

Bunker Rohrbaug (2006) naznačil, že jedním z rozšířených mýtů je ten, který vnímá násilí jako vzájemný konflikt, zejména pokud k němu došlo v homosexuálním páru, protože muži "bojují přibližně stejně", předpokládá se, že mají srovnatelnou fyzickou sílu. Tento mýtus byl legitimizován postojem společnosti, která toleruje násilné činy mezi muži. Tyto projevy byly považovány za přijatelné a často normalizované jako způsob řešení sporů (Baker et al., 2013). Tento mýtus s sebou nese vážné problémy, protože nejenže vytváří překážky v poskytování služeb mužům, kteří zažili partnerské násilí, ale také přispívá ke zvýšené tendenci minimalizovat závažnost partnerského násilí v LGBTQ+ vztazích (McClennen, 2005).

Menšinový stres LGBTQ+ osob

Model menšinového stresu zahrnuje internalizované stresory (vnitřní homonegativita, skrývání, stud, strach z odhalení a vědomí stigmatizace) a externalizované stresory (skutečné zkušenosti s násilím, diskriminací a obtěžováním) (Meyer, 2003). Výzkum ukázal, jak internalizované stresory pozitivně korelují s fyzickým, sociálním a psychickým partnerským násilím v LGBTQ+ vztazích a jak je osoby, které se dopouští násilí využívají k uplatňování kontroly a moci (Balsam a Szymanski, 2005; Rolé et al 2018; Sutter et al, 2019; Edwards a Sylaska, 2013). Zejména internalizovaná homonegativita, transnegativita, odhalování identity a vědomí stigmatizace. V praxi je například běžné "outování" nebo odhalování HIV statusu či vyhrožování partnerům*ám, že tak učiní (Ball & Hayes, 2009;

Calton et al, 2015; Kay & Jefferies, 2010). Osoby, které se dopouští násilí mohou využívat sexuální orientaci nebo genderovou identitu partnera*ky jako formu kontroly tím, že mu omezí přístup k přátelům a sociálním sítím nebo vyhrožují, že o jeho*jejím vztahu s osobou stejného pohlaví nebo s osobou s transgenderovou identitou řeknou zaměstnavateli, rodičům, dětem, majitelům jejich bytu nebo přátelům (Calton et al., 2015; Donovan et al., 2006). To může vést ke strachu ze ztráty dětí, zaměstnání, vztahů nebo bydlení (Calton et al., 2015). Internalizovaná homonegativita se může projevit ve vztahu, kdy osoba, která se dopouští násilí "pohrdá intimním partnerem*kou" (Lorenzetti et al., 2017; Calton et al., 2015).

Homonegativní nebo transnegativní kontrola a násilí založené na identitě

Homonegativní nebo transnegativní kontrola založená na identitě je proces, při němž osoba, která se dopouští násilí využívá sexuální orientaci nebo genderovou identitu svého intimního partnera*ku jako nástroj k získání moci a kontroly. To zahrnuje hrozby, jako je "vyzrazení" identity partnera*ky jeho zaměstnavateli, rodině, přátelům, církvi, komunitě, kolegům, domácím nebo policii. Ve vztazích osob stejného pohlaví může celá myšlenka "vyoutování" na pracovišti nebo před rodinou představovat vážné násilí (McLeod S. 2003 in McMaster, K. a Wells, A (Eds.) 2003)". Dále to může být podkopávání jejich sebeúcty jako ženy, muže, lesby, gaye, bisexuální ženy nebo muže, transgenderové ženy nebo muže; kontrola toho, jak vypadá, jaké nosí oblečení, jaký má účes, jaký je její*jeho "vzhled" a chování; vyhrožování nebo zadržování léků, hormonů, podpory při fyzické péči; zadržování jejich*jeho peněz na náklady spojené s její*jeho transformací; tvrzení, že ženy nemohou být vystaveny násilí nebo že muži nemohou být zneužíváni; používání vzhledu, jednání a gest k posílení homofobní kontroly.

Izolace

Násilný*á partner*ka může homo- nebo transnegativitu využívat také k ovládnutí a izolaci partnera*ky tím, že mu*jí naznačuje, že mu*jí nikdo nebude věřit nebo že by násilí neměl*a hlásit, protože bude diskriminován*a (Calton et al., 2015; Fileborn, 2012). Strach z izolace může přispívat k tomu, že osoby, které zažívají násilí zůstávají s partnery*kami, kteří*é se dopouštějí násilí (Kay & Jefferies, 2010; Parry & O'Neal, 2015). Izolace bývá obzvláště účinná ve společnosti, která plně nepodporuje práva LGBTQ+ osob. Jak ti, kteří zažili násilí, tak ti, kteří se dopouštějí partnerského násilí v LGBTQ+ vztahu, mohou být izolováni od širší společnosti. Mnoho osob, které zažívají násilí v LGBTQ+ vztahu, pociťuje velký stud a sebeobviňování za to, že jsou v násilném vztahu. Lidé, o nichž je známo, že se dopustili

násilí, mohou být také ostrakizováni (ignorováni, vyloučeni) členy LGBTQ+ komunity, což může vést ke ztrátě podpory, která může ovlivnit probíhající dlouhodobé zotavování. Zejména venkovské komunity jsou oblastmi, kde mnoho lidí skrývá svou identitu ze strachu z negativních důsledků, jako je násilí nebo diskriminace. V malých venkovských komunitách mohou být LGBTQ+ lidé obzvláště ohroženi násilím z důvodu zvýšené izolace, nedostatku služeb a podpory a dokonce i zvýšené přítomnosti střelných zbraní (Altusen J., 2010).

Využití statusu HIV/AIDS

Využívání statusu HIV/AIDS jako nástroje násilí v intimních vztazích se týká převážně zkušeností homosexuálních mužů (McLeod S. 2003 in McMaster, K. a Wells, A (Eds.) 2003) a transsexuálů. Status HIV/AIDS není příčinou ani ospravedlněním přítomnosti násilí v intimním vztahu (Letellier 1996), ale může být osobou, která se dopouští násilí použít jako nástroj kontroly nad intimním partnerem. K ovládnutí partnerů mohou využívat i svůj vlastní HIV pozitivní status. Podle Letelliera (1996) jsou "fyzicky napadení gayové a bisexuální muži jednoznačně vystaveni vysokému riziku infekce HIV ...". Muž, který bude svého partnera bít a/nebo sexuálně zneužívat, se pravděpodobně nebude dostatečně starat, aby ho ochránil před infekcí HIV" (s. 72-73)". Existují také případy, kdy se rozhovory o bezpečném sexu mohou stát spouštěčem nebo záminkou k násilí a muži vystavení násilí nemají možnost mluvit do používání kondomů (Letellier, 1996). Další kontrolou je záměrné nakažení nebo vyhrožování nakažením partnera*ky, která zažívá násilí, aby si zajistil*a, že zůstane s partnerem*kou, který*á násilí páchá. Jako nástroj může být použit i HIV pozitivní status partnera*ky, který*á zažívá násilí; druhý partner*ka může vyhrožovat, že mu nebude podávat léky nebo že prozradí HIV pozitivní status partnera*ky, což může vést k diskriminaci partnera*ky, například ke ztrátě zaměstnání nebo zdravotního pojištění (SMcLeod S. 2003 in McMaster, K. a Wells, A (Eds.) 2003). Mezi další metody kontroly patří odepření léků nebo vyhledání lékařské péče nebo sdělení partnerovi*ce, že "nikdo jiný by ho nechtěl", protože je HIV pozitivní (Letellier 1996). HIV pozitivita osoby, která se násilí dopouští i osoby zažívající násilí může mít zásadní vliv na schopnost opustit násilný vztah (Merrill 1993; citováno v Letellier 1996). Poskytovatelé služeb si to musí uvědomit a zajistit, aby gayové a bisexuální muži dostali podporu a informace, které potřebují k informovanému rozhodnutí o opuštění násilného vztahu.

Migranti*ky

Řada studií (McLeod S. 2003 in McMaster, K. and Wells, A (Eds.) 2003) naznačuje, že u nedávných migrantů*ek, kteří čelí kulturním bariérám a postojům proti migrantům, to může vést k sociální izolaci, která může přispívat k násilí ve vztahu a velmi ztěžovat osobě zažívající násilí odchod ze vztahu nebo vyhledání podpůrných služeb. LGBTQ+ osoba může být podpůrná, ale může situaci využít k tomu, aby partnerovi*ce vyhrožoval*a a kontroloval*a ho*jí, může využít jeho*jejího imigračního statusu, omezené znalosti jazyka a/nebo neznalosti právního systému tím, že mu bude vyhrožovat deportací, což ho může vést k domněnce, že může být vrácen zpět, může to mít vliv na jeho děti, pokud byl dříve v heterosexuálním vztahu atd.

Nedostatečné poskytování služeb a chování při vyhledávání pomoci

Poskytování služeb v oblasti partnerského násilí pro LGBTQ+ osoby zažívající partnerské násilí je důležitým tématem. Nedostatek služeb pro LGBTQ+ osoby zažívající nebo pro osoby dopouštějící se násilí je ještě umocňován názorem, že dostupné služby jsou určeny pro heterosexuály nebo jsou nebezpečné a necitlivé (Brown 1995; Machen 1999; McLeod 2003). Existuje jen málo specifických služeb pro LGBTQ+ osoby zažívající násilí nebo pro osoby, která se dopouštějí násilí.

Koloběh moci a kontroly násilí

Navzdory mezinárodní kritice, že adaptace modelů vyvinutých pro heterosexuální vztahy ignoruje internalizovanou a socializovanou homonegativitu a transnegativitu (Zemsky 1990 in McLeod S. 2003), zůstává uplatňování moci a kontroly nejčastěji používaným modelem násilí ve stejnopohlavních rodinách. Nedávná adaptace Kola moci a kontroly pro LGBTQ+ osoby, kterou provedli Roe a Jageodinski (2002 in Islam 2021; Gehring, Vaske 2015), se zabývá Zemského (1990) obavami.

Teoretický model násilí identifikuje tři faktory, které přispívají k výskytu násilí v LGBTQ+ vztazích. Jsou jimi např:

- učení se násilí (prostřednictvím socializace, modelování, napodobování a posilování),
- příležitost k násilí (prostřednictvím zákonů, tradic, postojů a izolace),

- rozhodnutí používat násilí (rozhodnutí osoby o tom, vůči komu je násilná, jak často své násilné chování směřuje a kdy a kde k němu dochází).

Tento model ilustruje dopad, který má heterosexismus a internalizovaná homonegativita na násilí v intimních vztazích LGBTQ+ osob. Kolo zahrnuje také formy násilí v rodině specifické pro LGBTQ+ osoby v homonegativní, transnegativní a heterosexistické společnosti:

Fyzické násilí: fyzické násilí zaměřené na genitálie nebo hrudník partnera, neumožnění partnerovi*ce uzdravit se z operace změny pohlaví, odepření přístupu k hormonům, veřejné projevy náklonnosti v nebezpečných (proti LGBTQ+ lidem zaměřených) prostorách, vyhrožování sebevraždou ze strany násilného partnera*ky atd

Sexuální zneužívání: Zneužívání stereotypů o LGBTQ+ lidech k tomu, aby byl partner*ka nucen*a k určitým sexuálním aktům, tvrzení, že ženy nemohou znásilňovat nebo že muži nemohou být znásilněni, využívání genderových rolí k ovládnutí způsobu sexuálního života partnera*ky, používání slov pro části partnerova*čina těla, které neodpovídají jeho genderové identitě, vynucování sexu výměnou za potřeby, jako je jídlo nebo bydlení, přesvědčování partnera*ky, aby nepoužíval sexuální ochranu, protože "sex LGBTQ+ je bezpečnější" atd. .

Používání nátlaku a vyhrožování: vyhrožování, že partnerovi*ce ublíží, pokud něco udělá, vyhrožování odchodem nebo sebevraždou, vyhrožování vyoutováním, pronásledování atd.

Používání zastrášení: rozbíjení věcí, týrání domácích zvířat, předvádění zbraně, používání pohledů, činů, gestikulace k posílení homonegativity nebo transnegativity atd.

Používání ekonomického násilí: bránění v získání nebo udržení zaměstnání šikanováním, nucení k žádostem o peníze, bránění v práci nebo vzdělávání, převádění majetku pouze na jméno partnera*ky, vyhrožování partnerovi*ce v práci, krádež identity (snazší, pokud je partner*ka stejného pohlaví), vyžadování od partnera*ky, aby platil za hormony nebo operace na změnu pohlaví, využívání genderových rolí jako způsobu, jak po partnerovi*ce požadovat více peněz, atd.

Využívání privilegií: chování se k partnerovi jako ke sluhovi, rozhodování o všech důležitých věcech, vymezování odpovědnosti ve vztahu atd.

Používání emocionálního násilí: Znemožňování partnera*ky, nucení partnera*ky, aby se cítil špatně, homonegativní, trans-negativní nadávky, vyvolávání pocitu viny, ponižování, zpochybňování, zda je partner*ka LGBTQ+, posilování internalizované homonegativity, obviňování partnera*ky, že je zneužíván kvůli své LGBTQ+ identitě, popírání, že násilí může existovat v LGBTQ+ komunitách, nátlak na partnera*ku, aby byl "out" nebo "closeted" (aby neodhalil svou orientaci nebo identitu), definování násilného chování jako normální součásti vztahu LGBTQ+ párů, poštvávání společných přátel proti partnerovi*ce atd. .

Využívání izolace: Kontrola toho, co partner*ka dělá, s kým se stýká nebo mluví, omezování aktivit mimo domov, využívání žárlivosti k ovládnutí, nucení k tomu, aby se partner*ka zpovídal*a, kde je, tvrzení, že mu*jí nikdo neuvěří, protože je LGBTQ+, odpírání přístupu k podpoře a akcím LGBTQ+ komunity, vyvolávání dramatických scén na akcích LGBTQ+, vytěsňování (ostrakizace) partnera*ky v rodině, v práci nebo v náboženské skupině, přesvědčování partnera*ky, že ho ostatní odmítnou kvůli jeho LGBTQ+ identitě, využívání diskriminace proti LGBTQ+ k ospravedlnění mentality "my proti světu", využívání bi/trans/homonegativity jako záminky k izolaci partnera*ky od ostatních atd.

Zneužívání dětí k násilí: vyhrožování, že bývalému partnerovi*ce nebo úřadům řekne, že jste LGBTQ+, aby vám byly odebrány děti atd.

Zpochybňování násilí: zlehčování násilí, tvrzení, že se to nestalo, přenášení odpovědnosti za násilí na partnera, tvrzení, že je to jeho vina, že si to zaslouží, tvrzení, že ženy nemohou být násilné vůči ženám atd..

Zásady práce s LGBTI+ osoba, které se dopouštějí násilí

Na co by se měli zaměřit sociální pracovníci*ce v organizaci, která poskytuje služby LGBTQ+ osobám:

Zvyšování povědomí prostřednictvím vzdělávání o násilí v intimních vztazích mezi LGBTQ+ partnery. Obsah by měl zahrnovat:

- základní definice,
- mýty o násilí v LGBTQ+ vztazích (příloha 1),
- dopad znevýhodnění a internalizované homonegativity a transnegativity,

- jak vypadá násilí založené na identitě,
- typy násilí a jeho formy a téma kontroly v rámci LGBTQ+ partnerství,
- jak přistupovat k LGBTQ+ osobě, která zažila násilí,
- zásady a jak přistupovat k LGBTQ+ osobě, která se dopouští násilí v intimních vztazích,
- kontakty na organizace, které pracují jak s osobami, které zažívají násilí v partnerském vztahu, tak s těmi, kdo se násilí dopouští,

Časová náročnost nejméně 16 hodin včetně školení.

Pokud má organizace vyškolené pracovníky, může uvést informace o tom, jak může pomoci i LGBTQ+ osobám v partnerském vztahu, včetně těch, které se násilí dopouštějí.

Při komunikaci by měli mít na paměti následující:

1. Při komunikaci buďte opatrní, protože LGBTQ+ lidé zažívají dvojitý stigma, pokud zažívají nebo se dopouštějí násilí v intimních vztazích, tedy nejen ze strany společnosti, ale také ze strany komunity,
2. Neslibujte to, co nemůžete splnit, protože LGBTQ+ lidé také zažívají překážky v přístupu ke službám, které se zabývají intimními vztahy.
3. Poskytujte pouze ověřené kontakty na služby, které nestigmatizují LGBTQ+ osoby.
4. Spolupracujte s organizacemi, které se zabývají násilím v intimních vztazích, včetně osob, které se násilí dopouštějí. Je důležité vědět, jak služby fungují, a umět sdílet informace, kontakty, včetně zajištění nediskriminace a nestigmatizace LGBTQ+ osob.

Pokud jde o sociální pracovníky v LGBTQ+ organizacích, měli by mít při komunikaci s LGBTQ+ klienty, kteří jsou potenciálními lidmi, kteří se násilí dopouští, na paměti následující zásady:

Při jakékoliv interakci s klienty a klientkami, kteří se dopouštějí násilí, by měli zohlednit následující zásady osvědčených postupů. Nejedná se o "lék" na násilné chování, ale o zásady, které je třeba dodržovat v pracovním kontextu a které jsou bezpečné a konstruktivní.

Osvědčené postupy při jednání s lidmi, kteří se dopouští násilí v intimních vztazích:

- Ujasnit si, že násilí je vždy nepřijatelné.

- Dát jasně najevo, že násilné chování je volba.
- Uvědomit si a říct klientovi*ce, že násilí se týká celé řady chování, nejen fyzického násilí.
- Uznat veškerou odpovědnost klienta*ky, který*á se dopouští násilí. Uznat, že násilí je nepřijatelné a má být potrestáno.
- Budte uctiví a empatictí. Pokud zjistíte, že se klient*ka dopouští násilí, nedávejte najevo hněv, snažte se ho*ji uklidnit.
- Budte pozitivní: lidé se mohou změnit. Násilné chování je zavrženíhodné, ne však sama osoba.
- Nedovolte, aby vaše pocity ohledně chování klienta*ky narušovaly poskytování podpory a služeb.
- Budte přímí, vyhněte se žargonu.
- Jasně si uvědomte, že musíte dodržovat bezpečnostní zásady a postupy a že v případě fyzického nebo emocionálního ohrožení dětí není možné zachovávat důvěrnosti.
- Nezahánějte klienta*ku, který*á se dopouští násilí do kouta a neočekávejte brzké, úplné a upřímné odhalení rozsahu násilí.
- Uvědomte si překážky, které klientovi*ce brání přiznat se k násilí a vyhledat pomoc (např. stud, strach ze zásahu zákonných služeb, což se ještě umocňuje u klientů LGBTQ+).
- Upozorněte klienta na pravděpodobné důsledky jeho pokračujícího násilí,
- Pokud jste v kontaktu s oběma partnery, setkávejte se s nimi vždy odděleně, pokud s nimi probíráte násilí.
- Uvědomte si, že k násilí může docházet ve všech vztazích a nikdy není v pořádku.
- Zamyslete se nad traumatem, které mohl člověk, který se dopouští násilí sám prožít, a zaměřte se na poskytnutí podpory při řešení jeho*jejího chování.
- Budování pozitivního vztahu s osobou, která se dopouští násilí, usnadňuje její odhodlání ke změně angažovanosti.
- Ověřte, zda je jeho*její partner*ka v současné době v pořádku.
- Uvědomte si, že klienti*ky mohou mít při využívání služeb oprávněné obavy z předsudků vůči osobám LGBTQ+.
- Respektujte přání klienta*ky nesdělovat svou LGBTQ+ identitu. Kontaktujte organizaci, která se danou problematikou zabývá, nebo klientovi*ce předejte kontaktní údaje. Odkážte je na zdroje podporující LGBTQ klienty.

Lidé, kteří se dopouštějí násilí, se mohou projevovat různými způsoby:

- mohou vyhledat pomoc kvůli svému násilnému chování,
- můžete rozpoznat násilí v poradenství, které poskytujete LGBTQ+ páru,
- lidé, kteří se násilí dopouští, si nemusí připustit odpovědnost za své násilné chování a mohou se snažit obviňovat ze svého násilí jiné osoby nebo faktory, je dobré uznat dopad menšinového stresu, ale to neznamená, že klient*ka není za násilí zodpovědný*á,
- mohou mít další související potíže, jako je užívání návykových látek, menšinový stres nebo deprese, a nemusí ani přímo odkazovat na jakékoli násilí,
- může vám říci, že partner*ka je ve vztahu stranou, která se násilí dopouští, ačkoli všechna tvrzení o násilí je třeba brát vážně, uvědomte si, že osoby, které se dopouštějí násilí se mohou prezentovat jako osoby zasažené, někteří proto, že se skutečně považují za ty, kteří násilí zažívají, a někteří proto, že prezentováním se jako ohrožené osoby doufají, že si udrží moc a kontrolu nad svým partnerem*kou,
- mohou trvat na tom, aby se jejich partneri*ky účastnili*y schůzek, nebo mohou chtít mluvit za své partnery*ky,
- mohou se tvářit, že se o svého partnera*ku starají a chrání ho*ji.

Kontrolní seznam: Indikátory násilí v intimních vztazích

Osoba, která je znepokojena svým násilným chováním, může říkat následující věci:

- "Mám problém s alkoholem"
- "Potřebuji zvládat svůj hněv"
- "Nezvládám stres v práci"
- "Zlobí mě předsudky a komentáře v práci, v rodině".
- "Můj partner*ka říká, že se s vámi potřebuji setkat".
- "S partnerem*kou se často hádáme"
- "Můj partner*ka a já potřebujeme poradenství"
- "Můj partner*ka to nezvládá a vybíjí si to na mně"
- "Děti se vymykají kontrole a můj partner*ka není dostatečně pevný*á."
- "Jsem v depresi/úzkosti/stresu/nespím/nezvládám/neovládám se".
- "Mám chuť spáchat sebevraždu (nebo jsem sebevraždou vyhrožoval*a či se o ni pokusil*a)".

Další chování/indikátory, na které je třeba si dát pozor:

- pokusy doprovázet nebo mluvit za partnera*ku.
- sexuální žárlivost nebo majetnické chování
- užívání návykových látek/závislost na nich

- nadměrné telefonování nebo posílání SMS zpráv
- zjišťování, kde se partner*ka nachází

Důležitým ukazatelem je také zneužití identity:

Zneužívání identity, někdy označované jako kulturní násilí, je využívání osobních charakteristik k ponižování, manipulaci a kontrole partnera*ky. NIV je vzorec chování, který jedna osoba v intimním vztahu používá k prosazování moci a kontroly nad druhou osobou - to se týká všech druhů vztahů a identit. NIV v LGBTQ+ vztazích však může nabývat jedinečných forem založených na aspektech pohlaví nebo sexuální identity dané osoby. Tyto taktiky se překrývají s jinými formami násilí.

Násilí specifické pro LGBTQ+ identitu/kulturu může zahrnovat:

- tvrzení, že partner*ka je "příliš" nebo "málo" LGBTQ+,
- popírání partnerovy*činy genderové identity nebo sexuální orientace,
- záměrné používání nesprávných zájmen nebo jmen ve vztahu k partnerovi neb partnerce tzv. deadnaming,
- kontrola toho, jak partner*ka vyjadřuje své pohlaví nebo sexuální orientaci,
- definování toho, co pro partnera*ku znamená být LGBTQ+,
- používání nadávek vůči LGBTQ+ osobám nebo propagace negativních stereotypů,
- "vyoutování" partnera*ky,
- skrývání partnera*ky před přáteli/rodinou/společností,
- znevažování pohlaví nebo sexuální identity partnera*ky,
- vnucování partnerova*čina pohlavního výrazu/vzhledu a/nebo zesměšňování partnerova*čina těla/vzhledu,
- omezování přístupu ke službám, které jsou pro identitu partnera či partnerky zásadní (např. omezování přístupu k hormonální terapii, izolace osoby od specifických podpůrných komunit atd.),
- používání popisů vztahů, které znehodnocují/snižují identitu partnera*ky,
- naléhání na sexuální úkony nebo používání anatomických termínů, které jsou v rozporu s genderovou identitou partnera*ky atd.

Záleží na vaší reakci na jakékoli sdělení klienta*ky týkající se násilí, byť nepřímé. Může to být významné pro podporu odpovědnosti a motivaci klienta*ky, který se dopouští násilí, ke změně. Zamyslete se nad následujícím a nad tím, jak byste tyto příklady mohli použít ve své práci:

Klient*ka přichází s jiným problémem, než je násilí v intimním vztahu. Klient*ka nemusí své násilné chování vnímat jako problém, ale může být pro něj*ni snazší mluvit o jiných potížích, jako je stres nebo deprese. Zde jsou užitečné otázky, které můžete položit

:

- "Jak ovlivňuje pití alkoholu, stres/deprese v zaměstnání, menšinový stres, společenské předsudky, homofobie druhých lidí to, jak se chováte ke svým blízkým?"
- "Co děláte, když se takto cítíte?"
- "Jak se chováte, když se tak cítíte?"
- "Stává se vám, že křičíte/rozbíjíte věci...?"
- "Cítíte se někdy násilně vůči nějaké konkrétní osobě?"
- "Zní to, jako byste chtěla udělat nějaké změny ve svůj prospěch a ve prospěch svého manžela*ky/partnera*ky. Jaké máte možnosti? Co pro to můžete udělat? Jakou pomoc byste si přál*a, aby vám pomohla tyto změny uskutečnit?"

Klient sdělí, že vůči svému partnerovi*ce používá hrubé, násilné a/nebo kontrolující chování. Pomohou vám následující otázky:

- "Zní to, jako by vaše chování mohlo být pronásledováno strachem; říká váš partner*ka, že se vás bojí?"
- "Byla někdy kvůli vašemu chování přivolána policie?"
- "Jste si vědom*a nějakých vzorců - zhoršuje se násilí nebo se vyskytuje častěji?"
- "Co vás na vašem chování nejvíce znepokojuje?"

Pokud klient*ka na tyto podněty reaguje otevřeně, lze mu*jí položit přímější otázky týkající se zvýšeného rizika násilí (vzhledem k vašim kompetencím je na zvážení, zda by nebylo dobré klienta*ku v tomto okamžiku odkázat na příslušnou službu). Tyto otázky mohou být vhodné:

- "Cítíte se nešťastný*á z toho, že se váš partner*a stýká s přáteli nebo jinými LGBTQ+ lidmi, chodí na akce LGBTQ+ nebo jiné akce - snažíte se mu*jí v tom někdy zabránit?"
- "Napadl*a jste někdy svého partnera*ku?"
- "Napadl*a jste někdy svého partnera*ku nebo jste mu*jí vyhrožoval*a nožem či jinou zbraní?"
- "Pokusili jste se v poslední době s partnerem*kou rozejít/rozdělit se?"
- "Změnilo se v poslední době vaše chování vůči partnerovi*ce?"

Získané informace vám pomohou rozhodnout, jak nejlépe zasáhnout a jaký druh odborné pomoci je zapotřebí - buď pro osobu, která se dopouští násilí, nebo pro zvládnutí rizika a podporu partnera*ky, který*á násilí zažívá..

Kontrolní seznam pro bezprostřední nebo vážné riziko újmy:

Výzkum ukazuje, že existují specifické ukazatele zvýšeného rizika. Měli byste je vzít v úvahu při rozhodování o dalším postupu. Patří mezi ně např:

- nedávný nebo hrozící rozchod,
- nedávné zvýšení četnosti nebo závažnosti útoků,
- nátlaková kontrola, včetně extrémní sexuální žárlivosti, sledování pohybu osoby, která zažívá násilí, a silné zastrašování,
- sexuální násilí nebo zneužívání,
- v partnerském vztahu jsou děti, v lesbickém páru je partnerka těhotná
- použití zbraně v minulosti,
- vyhrožování zabitím,
- aktivní zneužívání návykových látek klientem/klientkou.

Pokud je přítomen jeden nebo více z těchto indikátorů, měli byste postupovat podle bezpečnostních zásad a postupů vaší organizace. Pokud existuje indikátor bezprostředního nebo vážného rizika újmy, musíte podle něj jednat. Pokud si nejste jisti, jak postupovat, požádejte o podporu svého přímého nadřízeného nebo vyššího bezpečnostního manažera.

Dávejte na sebe pozor

- Nepracujte na vlastní pěst - udržujte kontakt s ostatními kolegy*němi/organizacemi a nadále využívejte podporu k promýšlení své reakce.
- Udělejte si plány, abyste zajistili svou bezpečnost - např. nikdy nenavštěvujte osobu, která by se mohla dopouštět násilí v intimním vztahu, abyste si s ní o jejím chování promluvili na vlastní pěst.
- Využívejte supervizi pro emocionální podporu a plánování.
- Pravidelně se informujte u svého nadřízené*ho a kolegů*gyň.
- Pokud jste k provádění této činnosti nebyli dostatečně vyškoleni, vyhledejte podporu a/nebo další školení u své*ho nadřízené*ho nebo organizace.

Jedním z nejúčinnějších způsobů, jak může osoba, která se dopouští násilí, řešit své chování, je zapojit se do programu určeného pro tyto osoby. Některé osoby, které se násilí dopouští může být vhodné odkázat na jiné služby zaměřené na jejich duševní zdraví, trauma a/nebo užívání návykových látek, nebo v některých oblastech můžete najít službu, která je schopna řešit obojí.

Organizace, na kterou se můžete obrátit:

Spondea <https://www.spondea.cz/cz>

Použitá literatura:

1. Alhusen J., Lucea M., Glass N, (2010). Perceptions of and Experience With System Responses to Female Same-Sex Intimate Partner Violence. *Partner abuse*. 1. 443-462. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.1.4.443>.https://www.researchgate.net/publication/49796143_Perceptions_of_and_Experience_With_System_Responses_to_Female_Same-Sex_Intimate_Partner_Violence/references
2. Ball M., Hayes Sh. (2010). Same-sex intimate partner violence : exploring the parameters. https://www.researchgate.net/publication/41150067_Same-sex_intimate_partner_violence_exploring_the_parameters
3. Baker, N. L., Buick, J. D., Kim, S. R., Moniz, S., and Nava, K. L. (2013). Lessons from examining same-sex intimate partner violence. *Sex Roles* 69, 182–192. doi: 10.1007/s11199-012-0218-3
4. Balsam, K. F., Szymanski, D. M. (2005). Relationship Quality and Domestic Violence in Women's Same-Sex Relationships: The Role of Minority Stress. *Psychology of Women Quarterly*, 29(3), 258–269. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2005.00220.x>
5. Brown T. N. T Herman J. L (2015). INTIMATE PARTNER VIOLENCE AND SEXUAL ABUSE AMONG LGBT PEOPLE A REVIEW OF EXISTING RESEARCH. The william Institute 32 s. <https://williamsinstitute.law.ucla.edu/wp-content/uploads/IPV-Sexual-Abuse-Among-LGBT-Nov-2015.pdf>
6. Calton J. M., Cattaneo B. L, Gebhard1 K. T. (2015). Barriers to Help Seeking for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, and Queer Survivors of Intimate Partner Violence *TRAUMA, VIOLENCE, & ABUSE* 1-16 ^a The Author(s) 2015 Reprints and permission: [sagepub.com/journalsPermissions.nav](https://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav) DOI: 10.1177/1524838015585318
https://www.researchgate.net/publication/276412706_Barriers_to_Help_Seeking_for_Lesbian_Gay_Bisexual_Transgender_and_Queer_Survivors_of_Intimate_Partner_Violence
7. Campo M., Tayton S. (2015) Intimate partner violence in lesbian, gay, bisexual, trans, intersex and queer communities | Australian Institute of Family Studies https://aifs.gov.au/sites/default/files/publication-documents/cfca-resource-dv-lgbti-2020_0.pdf
8. Donovan C., Hester M. , Holmes J., McCarry M. (2006). Comparing Domestic Abuse in Same Sex and Heterosexual Relationship. November 2006, Initial report from a

study funded by the Economic & Social Research Council, Award No. RES-000-23-0650

https://www.researchgate.net/publication/228537060_Comparing_Domestic_Abuse_in_Same_Sex_and_Heterosexual_Relationships

9. Edwards, K. M., & Sylaska, K. M. (2013). The perpetration of intimate partner violence among LGBTQ college youth: The role of minority stress. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(11), 1721–1731. <https://doi.org/10.1007/s10964-012-9880-6>
10. Gehring, Krista & Vaske, Jamie. (2015). Out in the Open: The Consequences of Intimate Partner Violence for Victims in Same-Sex and Opposite-Sex Relationships. *Journal of Interpersonal Violence*. 32. 10.1177/0886260515600877. https://www.researchgate.net/publication/281325677_Out_in_the_Open_The_Consequences_of_Intimate_Partner_Violence_for_Victims_in_Same-Sex_and_Opposite-Sex_Relationships
11. Guadalupe-Diaz, X. L. (2013). Victims outside the binary: Transgender survivors of intimate partner violence (Ph.D.), University of Central Florida, Orlando, Florida. Retrieved from http://etd.fcla.edu/CF/CFE0004686/Guadalupe-Diaz_Xavier_L_201305_PhD.pdf
12. Human Rights Campaign (2017). Common Myths about LGBTQ Domestic Violence. <https://www.hrc.org/news/common-myths-about-lgbtq-domestic-violence>
13. Islam S. (2021). Perceptions of Psychological Intimate Partner Violence: The Influence of Sexual Minority Stigma and Childhood Exposure to Domestic Violence among Bisexual and Lesbian Women. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2021, 18, 5356. <https://doi.org/https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8157349/pdf/ijerph-18-05356.pdf>
14. Letellier P., Island D. (1991). Men who beat the men who love them : battered gay men and domestic violence : Harrington Park Press, New York <etc.>, ©1991
15. Letellier P. (1996) Twin Epidemics;. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 4:1, 69-81, DOI: 10.1300/J041v04n01_08
16. Kaschak, E. (2001) Intimate Betrayal. October 2001 *Women & Therapy* 23(3):1-5 DOI: 10.1300/J015v23n03_01
17. Kay M., Jeffries S. (2010) Homophobia, heteronormativity and hegemonic masculinity : male same-sex intimate violence from the perspective of Brisbane service providers. *Psychiatry, Psychology and Law*. Copyright 2010 The Australian and New Zealand Association of Psychiatry, Psychology and Law <https://eprints.qut.edu.au/32381/1/c32381.pdf>

18. Langenderfer-Magruder L, Whitfield DL, Walls NE, Kattari SK, Ramos D. Experiences of Intimate Partner Violence and Subsequent Police Reporting Among Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, and Queer Adults in Colorado: Comparing Rates of Cisgender and Transgender Victimization. *J Interpers Violence*. 2016 Mar;31(5):855-71. doi: 10.1177/0886260514556767. Epub 2014 Nov 11. PMID: 25392392.
19. Fileborn, B. (2012). Sexual violence and gay, lesbian, bisexual, trans, intersex, and queer communities. Australian Centre for the Study of Sexual Assault (ACSSA) Resource Sheet. Melbourne: Australian Institute of Family Studies. Retrieved from
20. Lorenzetti, L., Wells, L., Logie, C. H., Callaghan, T. (2017). Understanding and preventing domestic violence in the lives of gender and sexually diverse persons. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 26(3), 175–185. <https://doi.org/10.3138/cjhs.2016-0007>
https://www.academia.edu/36164964/Understanding_and_preventing_domestic_violence_in_the_lives_of_gender_and_sexually_diverse_persons
21. Machen J. B. (1995) Policy for diversity: examples from gay men and lesbian inclusio
22. First published: 01 December 1995 <https://doi.org/10.1002/j.0022-0337.1995.59.12.tb02999.x>
23. McClennen JC. Domestic violence between same-gender partners: recent findings and future research. *J Interpers Violence*. 2005 Feb;20(2):149-54. doi: 10.1177/0886260504268762. PMID: 15601786.
24. McLeod S. (2003) Working with issues of same-sex family violence In McMaster, K. and Wells, A (Eds.) (2003) Innovative approaches to stopping family violence. Wellington: Steele Roberts 2003 <https://www.hma.co.nz/wp-content/uploads/2016/01/Chapter-2-Same-sex-violence.pdf>
25. Messinger A. (2011) Invisible Victims: Same-Sex TPV in the National Violence Against Women Survey July 2011 *Journal of Interpersonal Violence* 26(11):2228-43 DOI: 10.1177/0886260510383023
26. Meyer I. H. (2003). Prejudice, Social Stress, and Mental Health in Lesbian, Gay, and Bisexual Populations: Conceptual Issues and Research Evidence I. *Psychol Bull*. 2003 September ; 129(5): 674–697. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2072932/pdf/nihms32623.pdf>
27. Parry M. M., O'Neal M. E (2015). Help-Seeking Behavior among Same-Sex Intimate Partner Violence Victims: An Intersectional Argument VOLUME 16, ISSUE 1, PAGES 51–67 (2015) *Criminology, Criminal Justice Law & Society*

28. Ristock, J. (2003) Exploring Dynamics of Abusive Lesbian Relationships: Preliminary Analysis of a Multisite, Qualitative Stud July 2003 American Journal of Community Psychology 31(3-4):329-41 DOI: 10.1023/A:1023971006882
29. Rohrbaugh J. B. (2006) Domestic violence in same-gender relationships. April 2006. Family Court Review 44(2) DOI: 10.1111/j.1744-1617.2006.00086.x
30. Rollè, L., Giardina, G., Caldarera, A. M., Gerino, E., & Brustia, P. (2018). When intimate partner violence meets same-sex couples: A review of same-sex intimate partner violence. *Frontiers in Psychology*, 21(9), 1–13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01506>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6113571/pdf/fpsyg-09-01506.pdf>
31. Sutter ME, Rabinovitch AE, Trujillo MA, Perrin PB, Goldberg LD, Coston BM, Calton JM. Patterns of Intimate Partner Violence Victimization and Perpetration Among Sexual Minority Women: A Latent Class Analysis. *Violence Against Women*. 2019 Apr;25(5):572-592. doi: 10.1177/1077801218794307. Epub 2018 Aug 29. PMID: 30156124; PMCID: PMC8371930.
<https://www.cmu.edu/dietrich/psychology/sherlab/publications/pdf/1077801218794307.pdf>

Příloha č. 1

Seznam mýtů a vysvětlení týkajících se LGBTIQ+ vztahů (Human Rights Campaign, 2017; Langenderfer-Magruder et al. 2016; Guadalupe-Diaz, X. L. 2013; Walters 2013 et al. 2013; Messinger. 2017; Rolle et al. 2018; Brown, Herman 2015)

MÝTUS

Násilí v intimních vztazích se dopouštějí pouze silní muži.

SKUTEČNOST

NIV se může dopustit kdokoli, bez ohledu na pohlaví, velikost nebo sílu.

MÝTUS

Ve vztazích jsou týrány pouze ženy.

SKUTEČNOST

Násilí může být vystavena osoba jakéhokoli pohlaví/pohlavní identity.

MÝTUS

Násilí ve vztahu může být vzájemné.

SKUTEČNOST

Nic takového jako "vzájemné násilí" neexistuje. Sebeobrana není pokusem o kontrolu, ale spíše reakcí na násilí.

MÝTUS

Násilí v intimních vztazích je problémem zvládnání hněvu.

SKUTEČNOST

Většina lidí, kteří týrají svého partnera*ku, dokáže svůj hněv vůči ostatním zvládat. Až na vzácné případy mají i osoby, které se násilí na své*m partnerce*vi dopouštějí,

schopnost se násilí zdržet. Například většina osob, které se násilí dopouštějí, by mu*ji neublížil*a před policistou*kou.

MÝTUS

Násilí ve vztahu je převážně "heterosexuální" záležitostí a v LGBTQ+ vztazích se nevyskytuje často.

SKUTEČNOST

Ačkoli se mnoho lidí domnívá, že násilí ve vztahu mohou zažívat pouze heterosexuální ženy, ve skutečnosti se vyskytuje v LGBTQ+ vztazích v podobné nebo vyšší míře než v běžné populaci.

Lesbické a bisexuální ženy: Více než 2 z 5 lesbických žen (43,8 %) a přibližně 3 z 5 bisexuálních žen (61,1 %) zažily během svého života znásilnění, fyzické násilí nebo pronásledování.

Homosexuální a bisexuální muži: Více než 1 ze 4 homosexuálních mužů (26,0 %), 1 ze 3 bisexuálních mužů (37,3 %), 1 z 5 heterosexuálních mužů (29,0 %) někdy v životě zažil znásilnění, fyzické násilí nebo pronásledování ze strany intimního partnera*ky.

Studie, která přímo srovnávala celoživotní prevalenci NIV mezi transgenderovými a cisgenderovými osobami, zjistila, že téměř každý třetí (31,1 %) transgenderový člověk zažil NIV nebo násilí na schůzce, zatímco cisgenderový člověk zažil NIV nebo násilí na schůzce každý pátý (20,4 %).

MÝTUS

Případy NIV jsou v LGBTQ+ vztazích méně závažné, než když k nim dochází v heterosexuálních vztazích.

SKUTEČNOST

Násilí, které zažívají LGBTQ+ lidé, může být stejně nebo více škodlivé. Studie ukazují, že homosexuální a bisexuální ženy jsou častěji než heterosexuální osoby vystaveny závažnému fyzickému násilí, včetně bití, popálení nebo škrcení. Bylo

prokázáno, že násilí v LGBTQ+ vztazích je stejně škodlivé jako násilí v heterosexuálních/cisgenderových vztazích, a v některých případech dokonce škodlivější. **Tento mýtus vychází ze dvou různých předpokladů:**

1) že fyzické a sexuální násilí je v LGBTQ+ vztazích méně časté

2) že ostatní formy násilí jsou méně závažné.

Ačkoli výzkumy obecně ukazují, že fyzické násilí může být celkově méně častou formou násilí v LGBTQ+ vztazích, výzkumy také ukázaly, že bisexuální ženy a homosexuální muži ve skutečnosti uvádějí vyšší míru závažného fyzického násilí než heterosexuální páry. Bez ohledu na jeho formu je třeba brát veškeré násilí vážně.

MÝTUS

Psychické násilí, které zahrnuje nadávky, urážky, ponižování nebo pokusy o sledování, kontrolu či vyhrožování partnerovi*ce, není tak závažné jako fyzické nebo sexuální násilí.

SKUTEČNOST

Psychické násilí může být stejně ničivou formou násilí. Zejména vyhrožování odhalením sexuální orientace nebo genderové identity druhé osoby jako prostředek kontroly je specifické pro komunitu LGBTQ+.

MÝTUS

Mužnější, větší a/nebo silnější partner je obvykle násilník.

SKUTEČNOST

Pohlaví/rasa hraje významnou roli při vnímání a oznamování NIV. Například mnoho lidí "genderově" vnímajících násilí v LGBTQ+ vztazích může předpokládat, že osobou, která se násilí ve vztahu dopouští je vždy partner, který se prezentuje jako mužnější. NIV však může postihnout nebo být páčáno jakoukoli osobou bez ohledu na její fyzické nebo osobní charakteristiky (např. velikost, vyjádření pohlaví nebo věk). Předpoklady o pohlaví/genderu hrají významnou roli v tom, jak je NIV

vnímáno a zda je či není hlášeno. Tyto předpoklady vycházejí z heterosexuálních vztahů, v nichž se má za to, že násilí páchají muži na ženách. Toto "genderové" vnímání NIV je běžné také u LGBTQ+ populace, protože lidé často předpokládají, že osobou, která se násilí dopouští je partner, který se ve vztahu prezentuje jako muž. NIV však není diskriminační a může postihnout nebo být pácháno jakoukoli osobou bez ohledu na fyzické nebo osobní charakteristiky.

MÝTUS

Pro LGBTQ+ osoby, které jsou zasažené násilím je snazší opustit násilný vztah než pro jejich heterosexuální protějšky nebo osoby v manželství.

SKUTEČNOST

LGBTQ+ vztahy jsou stejně legitimní jako heterosexuální vztahy. Bez ohledu na pohlavní identitu, sexuální orientaci nebo rodinný stav obou osob ve vztahu je odchod od násilného partnera*ky často obtížný a bolestivý proces. To, že žijete v LGBTQ+ vztahu, tuto bolest nijak nezmenšuje. LGBTQ+ vztahy jsou stejně legitimní jako heterosexuální/cisgenderové vztahy. Opustit LGBTQ+ vztah může být těžší z několika důvodů:

- na některých místech nejsou LGBTQ+ vztahy uznány zákonem, a proto LGBTQ+ lidé nemají stejnou právní ochranu. To může mít vliv i na zákonnou péči, protože daná osoba nemusí mít rodičovská práva a opuštění vztahu může znamenat, že již nebude mít přístup ke svým dětem.
- LGBTQ+ lidé jsou často členy úzce propojených komunit se společnými sociálními vztahy nebo "vyvolenými rodinami" a opuštění vztahu může mít sociální důsledky nebo znamenat ztrátu sociální podpory.
- LGBTQ+ lidé často čelí odmítnutí ze strany svých rodin a komunit, což může znamenat, že jejich současný partner*ka je jejich jediným nebo hlavním zdrojem sociální podpory.
- LGBTQ+ osoby, které zažily násilí ve vztahu, často uváděly stejné důvody, proč zůstaly se svými partnery*kami, jako heterosexuální osoby které jsou násilím zasaženy, a to lásku k partnerovi*ce, finanční a citovou závislost.

Jedna studie také zjistila, že důvodem pro neopuštění vztahu může být i to, že jsou HIV pozitivní nebo se této nemoci obávají. Kulturní stigmatizace také posiluje obavy otevřeně mluvit o svých zkušenostech a opustit násilný vztah. Při hledání pomoci riskují další viktimizaci, bagatelizaci prožívaného násilí a bi/homofobii při oznamování násilí.

MÝTUS

LGBTQ+ páry často společně procházejí náročnými zkušenostmi (jako je coming out nebo tranzice), což může vést k vytvoření velmi silného pouta a pocitu bezpečí.

SKUTEČNOST

Lidé v LGBTQ+ vztazích mohou mít problém vnímat svého partnera*ku jako schopného násilí, protože tito partneri*ky jsou sami také utlačováni*y. V důsledku společenské homofobie a transfobie se LGBTQ+ lidé, zejména transgenderové a genderově odlišné osoby, mohou cítit nechtění a "věřit, že mají štěstí", že přece jen našli lásku, i když se tato láska změní v násilí".

MÝTUS

Je méně pravděpodobné, že se násilí u osob stejného pohlaví časem zhorší než násilí u osob opačného pohlaví

SKUTEČNOST

Tento mýtus byl podpořen mýtem, že homosexuální muži nejsou schopni být ve stabilním vztahu, a idealizací lesbických a bisexuálních vztahů jako klidných a harmonických kvůli agresí, která je běžně spojována s muži.